

Universitätsbibliothek Paderborn

Cvrsvs Theologici ...

Ea Brevitate Conscriptus, Qvam Tot Tantarvmqve Rervm Amplitudo Et
Varietas Patitvr ...

Quas Secunda Secundæ Et Tertia Pars Divi Thomæ Complectitvr -
Qvæstiones Insvper Ad Mores, & praxim spectantes, maximè circa
Sacramenta, accuratè declarantur

Carleton, Thomas Compton

Leodii, 1664

Sect. II. Solvuntur objectiones, quibus nonnulli probare conantur peccata
venialia minuere Charitatem.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13826

SECTIO SECUNDA.

Solvuntur objectiones, quibus nonnulli probare conantur peccata venialia minnere Charitatem.

I.

Quo pacto intelligendus sit locus ille scripturae: Qui spernit modica, paulatim decidet.

OBJICIUNT primò illud Ecclesiastici 19. vers. 1. Qui spernit modica, paulatim decidet, hoc est, inquit, totam gratiam successivè per partes à singulis peccatis venialibus ablatas amittet. Respondetur, alium longè esse hujus loci sensum; per hæc enim verba monitos nos voluit Spiritus Sanctus, ne quis parvi faciat peccata venialia, & in ea crebrò, ac sine scrupulo labatur, frequens siquidem eorum admissio gradus est ad peccatum mortale, tum quia, ut in fine Sectionis præcedentis dictum est in simili, Deus homini, qui tam facilè has contra eum offensas committit, specialia illa subsidia sanctarum quarundam cogitationum, gratiæque peculiariter auxiliatricis jure denegaret, ex quo fieret, ut in peccatum tandem mortale laberetur, sicque è sublimi illo statu gratiæ, diviniæque amicitia decidet, & Charitatis habitum, non per peccata venialia immediatè, sed mediatè, ob peccatum scilicet mortale, ad cujus commissionem frequentia peccata venialia disponunt, amitteret.

Multiplicata venialia peccata ad peccati mortalis commissionem disponunt.

II.

Quomodo leviores culpe ad gravè disponant, optimè declarat S. Gregorius.

Hanc doctrinam clarissimè tradunt Sancti Patres, & inprimis S. Gregorius in illum Ecclesiastici locum sic habet: Unde sit plerumque, ut mens assuetæ malis levioribus, nec graviora perhorrescat, atque ad quandam auctoritatem nequitia per culpas nutrita perveniat, &c. Hoc idem clariùs adhuc docet libro 10. Moralium, cap. 9. his verbis: Ex vanitate ergo, ut superius dictum est, ad iniquitatem ducimur, cum priùs per levia delicta disfluimus, ut usu cuncta levigante, nequaquam possit committere etiam graviora timeamus. Sanctus etiam Ilidorus de Normâ benè vivendi pulchrè rem hanc declarat: Qui, inquit, verba mala non reprimit, ad noxia sæpè transit: & qui minima non respuit, in maxima valde prorumpit: minorum namque culpa majorem generat. Particulatim crescunt vitia, & dum parva non cavemus, in magnis prolabimur. Minora itaque devita, & ad majora non devenies. Videatur P. Cornelius à Lapide in caput decimum nonum Ecclesiastici, ubi plurima circa hoc congerit Sanctorum Patrum testimonia.

Communis est SS. Patrum sententia peccata venialia dispositivè tollere gratiam, dum viam sternunt ad mortale.

III.

Quo sensu quidam ex Sanctis Patribus dicant multa venialia peccata agnoscere uni mortali.

Quando ergo interdum nonnulli ex Sanctis Patribus, ut S. Augustinus, S. Gregorius, & Sanctus Bernardus dicere videntur plura peccata venialia æquivalere uni mortali, & dum aiunt plures aquæ guttas æquales esse grandælicui fluctui, & perinde esse ad submersionem navis, utrum ingenti aliquo fluctu obruatur, an latenter subrepens aqua eam paulatim repleat & submergat, intelligi sine dubio debent multa peccata venialia submergere animam, non formaliter, sed dispositivè, viam scilicet ad peccati mortalis commissionem sternendo, mentem enim ad rerum terrenarum amorem paulatim deprimunt, & pravos habitus generando, hominem proclivem reddunt ad grave aliquod peccatum committendum, quod ubi fuerit commissum, gratiam omnem ex animâ tollit.

IV.

Hæc Sancti Patrum sententia non nisi in

Quod verò hoc modo intelligi debeant Patres, videtur manifestum, alioqui ob sola peccata venialia gratiâ quis & divinâ amicitia excideret, quod

R. P. Comptoni Theol. Schol. Tom. II.

expressè negat Concilium Tridentinum, & è cælo excluderetur, hoc autem est contra ipsos adversarios, qui nunquam concedunt per peccata venialia, quantumcunque multiplicentur, posse omnem gratiam destrui. Adde, aquam per rimas in navem sensim irrepentem, non eam submergero quamdiu manet exigua, sed tunc solùm quando hoc modo paulatim succrescens, tandem fit magna; hoc autem similiter contingit in quibusdam peccatis parvis, furtis exempli gratia, in quibus post varia antecedentia, ultimum tandem, quamvis in se non magnum, in sensu tamen composito antecedentium complet materiam gravem, & infert damnum notabile, sicque est peccatum mortale, & animam spoliât gratiâ. Idem est de ultimo haultu in ebrietate, qui in his circumstantiis unâ corpus & animam submergit. De his ergo fortasse peccatis, ex se parvis & venialibus intelligi possunt Patres.

ndis ab adversariis explicari debent, quam à nobis.

Aqua paulatim per rimas succrescens non submergit navem, donec evadat magna.

Objiciunt secundo: Quòd justus aliquis plura peccata venialia committit, eò minùs à Deo diligitur, & dum hujuscemodi peccata crescunt, amor Dei erga eum decrescit, ergo & decrescit causa amoris, gratia scilicet & charitas, hæc proinde per peccata venialia paulatim minuantur. Respondetur, cum amare sit benè alicui velle, amorem Dei erga nos esse duplicem, unum quò nobis vult gloriam, seu celestem beatitudinem, hic autem amor, quotcunque venialia peccata quis committat, non minuitur, sed pari semper passu cum gratiâ procedit: alius amor est, quò Deus alicui plures & majores dare vult gratias prævenientes, hic verò amor juxta jam dicta, minor est erga eum, qui plura venialia peccata committit, cum hic, ut diximus, hujuscemodi specialibus gratiæ subsidiis se reddat indignum.

V. Objic. Per peccata venialia minuitur Dei erga justum amor, ergo & Charitas.

Resp. amorem Dei erga justos esse duplicem, & unum minui, non aliorum.

Objiciunt tertio: Experientiâ quotidianâ constat, eum qui crebra venialia committit, minùs intensos Charitatis, seu amoris actus erga Deum exercere, ergo signum est amoris hujus principium, habitum scilicet Charitatis in eo esse minùs intensum, hoc namque in omnibus aliis videmus; ubi enim agens aliquod, minùs caloris aut lucis in subjecto applicato producere cernimus, principium ipsum, seu agens colligimus minùs in se virtutis continere. Respondetur, ubi quis per varia peccata venialia pravos erga res terrenas & objecta creata inclinationes acquisivit, minùs expeditus est, ut Sectione præcedente ostendimus, ad puros & perfectos amoris Dei actus eliciendos, sed languor quidam animo obrepit, quo fervor Charitatis in actu secundo hebetatur, nec nisi cum magnâ difficultate intensos Charitatis actus exercet, quamvis de habitu in actu primo nihil remittatur, sed post plurima etiam peccata venialia eisdem intensiois gradus retineat.

VI. Objic. Actus Charitatis sunt minùs intensi, ergo & habitus.

Resp. habitum per pravos inclinationes ad actus exercitio exparte impediri.

Objiciunt quarto: Secundùm nos fervor habitus Charitatis per peccata venialia minuitur, ergo tot ex illis committi possunt, ut ejus fervor penitus tollatur, ergo & ipse habitus Charitatis, hic enim omni orbatus fervore subsistere non potest. Sed contra, si enim per orbati omni fervore intelligatur habitus Charitatis ratione alicujus extrinseci actum nullum elicere posse, non sequitur eum propterea debere destrui; Fides namque, Spes, & alii habitus virtutum supernaturalium infantibus in Baptismo infusi nullum actum exercere possunt, & tamen in iis hi habitus perseverant. Deinde, nunquam in eo situ per peccata venialia constituitur justus, quotcunque

VII. Fieri potest ut justus non nisi insufficienti actu Charitatis interdam siciat.

Tom. II.

quotcumque contrahat habitus ad res terrenas illam inclinantes, ut divinâ ei illucescente gratiâ, quæ ex ejus in nos benignitate nunquam deest, actum amoris Dei absolute elicere non possit, quamvis per crebras hujusmodi offensas hic actus ei reddi interdum possit difficillimus.

VIII. Cur actus peccatorum venialium minuant intensiorem actum Charitatis, & habitus non minuant habitum.

Quæres, cum actus peccatorum venialium minuant juxta nos intensiorem actum Charitatis, quod, ut diximus, est minuire Charitatem in actu secundo; quæres inquam, cur eodem modo habitus peccatorum venialium non minuant intensiorem habitum Charitatis. Respondetur, actus peccatorum venialium paulatim generare prava habitus, qui mentem rerum terrenarum pondere degravant, unde non nisi agrè

ad actus illos excellentes Charitatis elevare se potest, habitus autem vitiosi, etiam intensissimi consistere simul possunt cum intensissimo habitu Charitatis, ut Sectione præcedente, num. 3. ostendi in eo qui postquam frequentibus virtutum actibus copiosam gratiam, & intensos habitus supernaturales sibi comparasset, postea in gravia scelera incidendo gratiam illam omnem & habitus infusos perdidisset, ac postea resipiscendo recuperasset; hic enim simul cum intensissimis habitibus infusis intensissimos haberet habitus vitiosos; ex quo clarè constat, inter hos & illos habitus nullam esse repugnantiam. Et hæc de Charitate sufficiant.

Non pugnat
inter se ha-
bitus intensi
vitiosi & su-
pernatu-
rales.

Tractatus de Charitate Finis.

De Jure & Iustitiâ à multis hoc loco disputari video: De Iustitiâ tamen tum in genere, tum de ejus partibus, Iustitiâ scilicet Distributivâ, Vindicativâ & Legali, Tomo præcedente tractavi Disp. 34. & 35. De Jure etiam & dominio varia ibidem dicta sunt, præsertim de dominio in solidum, & in instanti donationis: de his proinde nihil hic adjiciam. Reliqua verò ad hanc materiam spectantia, merè moralia, cum sint, in tractatu de questionibus moralibus commodius discutientur.

DISPUTA-